

Uzsāks apjomīgus darbus aizsargājamo aleju sakopšanai; plānots sakopt arī Raiskuma aleju

Dabas aizsardzības pārvaldes (Pārvalde) uzdevumā eksperti ir novērtējuši 13 aizsargājamo aleju stāvokli. No 4200 alejās augošajiem kokiem 86% jeb 3600 kokiem ir nepieciešama kopšana. Darbu veikšanai ir izstrādāti dažādi risinājumi, kam arboristi jeb kokkopji veltīs vairāk nekā 13 tūkstošus darba stundu.

Tuvākajā laikā Pārvalde uzsāks šo aizsargājamo aleju kopšanas darbus Zemgales reģionā (Bēnes, Blankenfeldes muižas, Bukaišu, Iecavas un Elejas alejās), Vidzemes pusē (Raiskuma un Lubānas - Meirānu alejā), kā arī vairākās Kurzemes alejās – Popē, Kalētos, Jaunmokās un Vecmokās.

Darbi notiks Pārvaldes īstenotajā Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektā “Apsaimniekošanas pasākumu veikšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa uzlabošanai”.

“Latvijā kopumā ir 62 aizsargājamas alejas. Un šis ir pirmais projekts, kurš aptver piekto daļu no tām, lai veiktu mērķtiecīgus apsaimniekošanas pasākumus šo unikālo dabas un ainavisko vērtību saglabāšanai. Jāteic, ka apsekoto 13 aleju stāvoklis ir atšķirīgs. Ir alejas vai to posmi, kas tiek kopti vai tajos tiek veikti vismaz neatliekami

darbi, lai novērstu bīstamas situācijas apdzīvotās vietās un pie nozīmīgiem ceļiem. Taču ir aleju posmi, kuros būtiski kopšanas darbi līdz šim nav īstenoti”, stāsta projekta vadītāja Inga Hoņavko.

Lielākajai daļai kopjamo koku ir nepieciešama sauso, bojāto un bīstamo zaru izzāgēšana, tai skaitā arī koku vainagu pacelšana virs ceļa profila, lai ar autotransportu koki netiktu bojāti. Ņemot vērā, ka vairumā gadījumu koki alejās ir gari un veci, arī šis darbs nav vienkārši veicams un prasa augstu profesionalitāti no darbu veicējiem. Aleju posmos, kas pēdējos gadu desmitos nav kopti, daudzviet ir izauguši dažādu sugu jaunu koku sējeņi, kas nomāc alejas vecos kokus un izjauc tā saucamo “alejas rindu”. Dažviet neapsaimniekošanas un koku dabiskas novecošanas dēļ alejās ir identificēti bīstami koki. Eksperti šādām situācijām ir paredzējuši dažādus risinājumus – ja koks neapdraud satiksmes, cilvēku vai īpašumu drošību, tad šāds koks var turpināt savu dabisko attīstību novecojot. Savukārt, ja ir konstatēts kāds apdraudējums, šādus kokus rekomendē apzāgēt līdz drošam augstumam, uzstādīt speciālas koku stabilizācijas sistēmas vai pavisam kritiskās situācijās nozāgēt.

Lai nezaudētu alejas vienotību, izzāgēšanai paredzēto koku vai nozīmīgu alejas pārrāvumu vietās ir paredzēts veikt aleju atjaunošanu ar dižstādiem, kas ir vismaz 3m augsti. Atjaunošanu veiks tikai ar attiecīgajai alejai raksturīgajām koku sugām, galvenokārt, liepām, ozoliem, zirgkastaņām.

Aleju koku kopšanas darbi noritēs pakāpeniski – kā primāri būs veicami darbi alejās, kas ir apdzīvotās vietās un pie nozīmīgiem ceļiem, kā arī kritiski neatliekami darbi ar bīstamiem kokiem. Bet jaunu koku stādīšana ir paredzēta 2023.gadā kā noslēdzošais projekta darbs izvēlētajās alejās.

Aleju inventarizācijas un apsaimniekošanas darbus Pārvalde īsteno kopā ar projekta sadarbības partneriem: VSIA “Latvijas Valsts ceļi”, pašvaldībām, kuru teritorijās alejas atrodas, kā arī atsevišķiem privāto zemju īpašniekiem, kuru īpašumos arī atrodas kādi atsevišķi kopjamo aleju posmi.

Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvaldes teritorijā projekta ietvaros plānots uzlabot biotopa 3260 - Upju straujteses un dabiski upju posmi - kvalitāti 10,5 km garā posmā Lenčupē, kā arī uzlabot sugas Lapkoku praulgrauzis dzīvotnes kvalitāti un sakopt Raiskuma alejas.

Projektā kopumā līdz 2023.gada beigām plānots atjaunot aizsargājamus biotopus un radīt piemērotus apstākļus sugu dzīvotņu ilgtspējīgai pastāvēšanai vairāk nekā 40 īpaši aizsargājamās dabas teritorijās visā Latvijā. Projekta “Apsaimniekošanas pasākumu veikšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa uzlabošanai” (Nr.5.4.3.0/20/I/001) kopējais budžets plānots 3,52 miljonu EUR apmērā, no kuriem 85% finansē Eiropas Savienības Kohēzijas fonds. Projekta īstenošanas laiks: no 2021. līdz 2023.gadam.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē